

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра _____ Менеджменту _____
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 26 Соціальний розвиток та активність громад
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: _____ «Регіональне управління» _____
(назва освітньої програми)

Спеціальність: _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____
(найменування спеціальності)

Галузь знань: _____ 28 Публічне управління та адміністрування _____
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: _____ бакалавр _____
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
МЕНЕДЖМЕНТУ
(найменування кафедри)

Протокол № 11 від 22.06.2021 р.

м. Запоріжжя 2021

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>ОК 26 СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ТА АКТИВНІСТЬ ГРОМАД</i> , вибіркова
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Шмиголь Надія Миколаївна, д.е.н. професор, професор кафедри</i>
Контактна інформація викладача	<i>Телефон кафедри, 067-720-97-07, nadezdash@ua.fm</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>а.276</i>
Обсяг дисципліни	Кількість годин – 120; кредитів – 4; розподіл годин: лекції – 28, практичні та семінарські – 14, самостійна робота – 48. Вид контролю – залік.
Консультації	Згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Курс носить загальнопредметний і міждисциплінарний характер. Він пов'язаний з усіма економічними науками, що викладаються для менеджерів у вищій школі	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати Загальні компетентності: 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 6. Здатність працювати в команді. 7. Здатність планувати та управляти часом. 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 12. Навички міжособистісної взаємодії. 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). Фахові компетентності: 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів. 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки. 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології. 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування. 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування. Очікувані програмні результати навчання: 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства. 7. Уміти організувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції. 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.	
4. Мета вивчення навчальної дисципліни	
вивчення теоретичних основ і формування практичних навичок у фахівців базових	

знань з теорії та практики інвестування і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування навичок управління інвестиційною діяльністю, потрібних для професійної діяльності.

5. Завдання вивчення дисципліни

- ознайомлення із концептуальними основами розвитку СВ;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку;
- принципи чесної конкуренції, етичної поведінки щодо партнерів та соціально-відповідального маркетингу;
- вивчення екологічних аспектів СВ, стандартів екологічного менеджменту (ISO 14001, 14000);
- зміст, структуру і вимоги міжнародних стандартів звітності, особливості соціальної звітності в Україні;
- уміти ідентифікувати, аналізувати і ранжувати очікування заінтересованих сторін організації з позицій концепції СВ;
- спираючись на стандарти МОП, Європейського Союзу і національного законодавства забезпечувати дотримання принципів Глобального договору у сфері праці (принципи 3, 4, 5 і 6) ;
- вміти узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм СВ, застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень;
- аналізувати соціальну звітність і готувати необхідну інформацію для її формування;
- за допомогою сучасного методичного інструментарію розробляти систему моніторингу ефективності діяльності громад у сфері СВ та оцінювати результативність соціальних програм
- розробляти та впроваджувати процедури здійснення соціального аудиту.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Соціальний розвиток та соціальна відповідальність

ТЕМА 1. Соціальна відповідальність, як чинник стійкого розвитку. Соціальна відповідальність людини, громади, держави та суспільства.

Історія розвитку соціальної відповідальності. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності. Внутрішнє і зовнішнє середовище СВ. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. Організаційне багатство і «стосункові» активи. Матриця заінтересованих сторін СВ. Переваги корпоративної відповідальності. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо). Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку СВ (Глобальний договір ООН). Вітчизняний досвід становлення СВ.

ТЕМА 2. Організаційно-економічне забезпечення управління соціальною відповідальністю громад.

СВ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності. Моделі аналізу заінтересованих сторін. Впровадження СВ у практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків СВ. Організація діяльності з СВ. Етичні кодекси. Структурні підрозділи та Комітети компаній у сфері СВ. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з СВ.

ТЕМА 3. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.

Права людини і трудові практики як предмет СВ. Міжнародні стандарти прав людини (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини).

Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет СВ. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої СВ. Законодавство України у сфері праці як основа СВ у відносинах з працівниками. Соціальний діалог і СВ. Кращі трудові практики та показники внутрішньої СВ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Питання професійної етики.

ТЕМА 4. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах

соціальної відповідальності.

Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Соціально відповідальний маркетинг. Принципи добросовісної конкуренції. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Відповідальне управління ланцюгом постачання. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.

ТЕМА 5. Екологічна компонента соціального розвитку

Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності.

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти соціальної активності громад

ТЕМА 6. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної активності громад.

Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. Участь компаній у життєдіяльності громад. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.

ТЕМА 7. Моніторинг соціальної відповідальності.

Принципи формування корпоративної інформаційної політики. Побудова системи комунікацій з СВ. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з СВ та механізм зворотного зв'язку з ними. Ресурси в сфері соціальної звітності. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI — Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). Особливості соціальної звітності компаній в Україні.

ТЕМА 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності

Показники внутрішньої СВ. Методи та процедури оцінювання ефективності програм СВ. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Соціальний аудит. Збалансована система показників. Концепція потрібного результату. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Моніторинг ефективності діяльності з організації СВ. Рейтинги СВ.

ТЕМА 9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності

Відповідальна держава і сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання СВ. Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток СВ. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти. Проект міжнародного стандарту з соціальної відповідальності ISO 26000.

ТЕМА 10 Методика складання бюджетів муніципальних соціальних проектів

Складання бюджетів соціальних муніципальних проектів, оцінка ефективності бюджетних проектів, державна соціальна політика та вирішення місцевих завдань. Формування методичного апарату бюджетного планування. Партиципаторний бюджет (Бюджет участі чи Громадський бюджет). Громадський бюджет в малих містах. Партиципаторний бюджет у світі.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	1. Соціальна відповідальність, як чинник	лекція, семінарське	2

	стійкого розвитку. Соціальна відповідальність людини, громади, держави та суспільства	заняття	
2.	2. Організаційно-економічне забезпечення управління соціальною відповідальністю громад	лекція, семінарське заняття	2
3.	3. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	лекція, семінарське заняття	2
4.	4. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	лекція, семінарське заняття	4
5.	5 Екологічна компонента соціального розвитку	лекція, семінарське заняття	4
6.	6. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної активності громад	лекція, семінарське заняття	4
7.	7. Моніторинг соціальної відповідальності	лекція, семінарське заняття	4
8.	8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	лекція, семінарське заняття	2
9.	9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності.	лекція, семінарське заняття	4
10.	10. Методика складання бюджетів муніципальних соціальних проєктів	лекція, семінарське заняття	4
Разом			30

8. Самостійна робота

Самостійна робота (СР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час поза аудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Метою СР є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СР є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;
- систематизація вивченого матеріалу курсу перед написанням модульних контрольних робіт та підготовка до різних форм поточного контролю.

Теми, за якими проводиться самостійна робота здобувачів вищої освіти при вивченні курсу «Соціальний розвиток та активність громад», наведено у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Види СР	Кількість годин (СР+ консультивання)	Контрольні заходи
1.	1. Соціальна відповідальність, як чинник стійкого розвитку. Соціальна відповідальність людини, громади, держави та суспільства	Тематичний пошук додаткової літератури	8	Доповіді, тестування
2.	2. Організаційно-економічне забезпечення управління соціальною відповідальністю громад	Тематичний пошук додаткової літератури	7	Доповіді, тестування

3.	3. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	Тематичний пошук додаткової літератури	8	Доповіді, тестування
4.	4. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	Тематичний пошук додаткової літератури	8	Доповіді, тестування
5.	5 Екологічна компонента соціального розвитку	Тематичний пошук додаткової літератури	8	Доповіді, тестування
6.	6. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної активності громад	Тематичний пошук додаткової літератури	8	Доповіді, тестування
7.	7. Моніторинг соціальної відповідальності	Тематичний пошук додаткової літератури,	8	Доповіді, тестування,
8.	8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	Тематичний пошук додаткової літератури,	7	Доповіді, тестування,
9.	9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності.	Тематичний пошук додаткової літератури	7	Доповіді, тестування
10.	10. Методика складання бюджетів муніципальних соціальних проектів	Тематичний пошук додаткової літератури	8	Доповіді, тестування
Разом			76	

Консультативна допомога здобувачам вищої освіти надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і здобувача вищої освіти за графіком консультацій (<https://zr.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultaciy-19>) - один раз на тиждень або за попередньою домовленістю;
- листування за допомогою електронної пошти nadezdash@ua.fm (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісах Viber, Telegram, WhatsApp (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Засоби оцінювання:

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів з дисципліни «Соціальний розвиток та активність громад», згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є:

- залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

Взаємний зв'язок конкретних засобів і критеріїв оцінювання викладено нижче.

Критерії оцінювання курсу

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Соціальний розвиток та активність громад» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Соціальний розвиток та активність громад» є:

- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денного відділення поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямками:

- робота на лекціях (активність на лекційних заняттях, участь в експрес-опитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (активність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення екзамену і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою

балів за різні види навчальної роботи:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КONTРOЛЬ (протягом кожного з модулів)	Робота на лекціях: - активність на лекційних заняттях; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	Максимум 40 балів за модуль
	Робота на практичних заняттях: - активність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни - усне опитування, тестування, рішення практичних задач; - участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання; - участь у діловій грі.	Максимум 60 балів за модуль
РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КONTРOЛЬ	Модульний контроль № 1 «Соціальний розвиток та соціальна відповідальність»	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2 «Практичні аспекти соціальної активності громад»	Максимальна оцінка – 100 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.	Згідно з рішенням кафедри
ПІДСУМКОВИЙ КONTРOЛЬ екзамен	Метою екзамену є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Екзамен проходить у формі співбесіди.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються наступним чином:

а) робота на лекціях:

- **35-40 балів:** здобувач вищої освіти відвідав 90% лекційних занять, має повний конспект питань самостійної роботи, показує вільне володіння матеріалом, правильно відповідає на питання (тести), приймає активну участь у навчальній дискусії;

- **31-34 бали:** здобувач вищої освіти відвідав 80% лекційних занять, має практично повний конспект питань самостійної роботи, в основному орієнтується в матеріалі, але допускає неточності, незначні помилки при усних відповідях чи тестах, обізнаний з предметом, приймає участь у навчальній дискусії;

- **24-30 балів:** здобувач вищої освіти відвідав 70% лекційних занять. Конспект питань самостійної роботи не повний (відсутня половина завдань). Здобувач вищої освіти лише частково розкриває питання, слабо в них орієнтується, погано ознайомлений із теоретичними питаннями та з процесами, що їх репрезентують, дає неправильні відповіді на тестах, іноді приймає участь у навчальній дискусії;

- **0-23 бали:** здобувач вищої освіти відвідав менш ніж 60% лекційних занять; має неохайний, неповний конспект, в якому відсутня більша кількість завдань самостійної роботи. Здобувач вищої освіти невірно відповідає на питання, або недостатньо в необхідному обсязі предмету, не приймає участі у навчальній дискусії;

б) робота на практичних заняттях:

- **54-60 балів.** здобувач вищої освіти відвідав 90%-100% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 90%.

- **51-53** балів здобувач вищої освіти відвідав 75%-80% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 80%.

- **45-50** балів здобувач вищої освіти відвідав 60-70% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 60%.

- **0-44** бали здобувач вищої освіти відвідав менш ніж 60% практичних занять, та виконав менш ніж 30% загального обсягу практичних завдань.

Також передбачається **порядок зарахування пропущених занять**: усне відпрацювання пропущеної теми на встановлених за графіком викладача консультаціях з наданням конспекту лекційного або практичного заняття.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальну кількість балів за поточним контролем за окремим змістовним модулем або не згоден з оцінкою, він може під час рубіжного контролю написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається наступним чином:

- модуль №1 – 100 балів;

- модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання

Шкалу оцінювання завдань модульної контрольної роботи наведено у таблиці:

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за кожне	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах науки, викладено літературною мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19 балів	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, самостійно викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - вибору вірного алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - належним чином оформленої графічної частини (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання;

		- ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
30-39		В цілому здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - вибору вірного алгоритму вирішення завдання; - приблизно правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - графічної частини (у разі потреби), оформленої з деякими зауваженнями; - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. В цілому завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
18-29		Відповідь здобувача вищої освіти: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - не має графічної частини (якщо вона є необхідною) або містить грубі помилки у розрахунках / має невірно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; В цілому завдання виконано менш ніж на 75%.
10-17		Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - не має графічної частини (якщо вона є необхідною); - містить грубі помилки у розрахунках / має невірно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
0-9		Здобувач вищої освіти: - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно - виконав менш ніж 20% завдання.

Якщо здобувач вищої освіти не отримав екзамен за поточними результатами та результатами модульного контролю, екзамен виставляється за результатами оцінювання за шкалою ЄКТС відповідей (в усній або письмовій формі) на контрольні питання екзамену та виконання практичного завдання. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. Структура екзаменаційного білету відповідає структурі модульної контрольної роботи та оцінюється за аналогічними критеріями (див. табл. вище).

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з наступних варіантів:

№	Змістовий модуль №1 (Т1, Т2, Т3, Т4, Т5)	Змістовий модуль №2 (Т6, Т7, Т8,Т9)	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
1	Поточний контроль 1	Поточний контроль 2	(ПК1 + ПК2)/2
2	Модульна контрольна робота (МКР) 1	Модульна контрольна робота (МКР) 2	(МКР1+МКР2) /2
3	Поточний контроль 1	Модульна контрольна робота (МКР) 2	(ПК1+МКР2)/2
4	Модульна контрольна робота (МКР) 1	Поточний контроль 2	(ПК2+МКР1)/2
5	Складання екзамену з дисципліни		100

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для екзамену
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Управління проектами». За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає екзамен з дисципліни. Структура екзаменаційного білету відповідає структурі модульної контрольної роботи (два контрольних питання, що виконуються в усній або письмовій формі, та практичне завдання) та оцінюється за аналогічними критеріями. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

10. Політика курсу

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача вищої освіти на заняттях). В умовах впровадження он-лайн-освіти за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватись самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію.

Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач вищої освіти має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки с здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protsesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».